

آبونه شرائطی

داخلی ، خارجی هریر ایچون
سنه لکی (۲۰۰) ، آلتی آیلنی
(۱۳۰) غروشدور.

[نسخه سی ۵ غروش ،
سنه لکی ۵۲ نسخه در .]

اداره خانه

باب عالی جاده سنه دائره مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی پشیندر

مسلكه موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولنور . درج ایدله بن
یازیلر اعاده اولونماز .

الکتاب

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی هفتلق مجموعه اسلامیه در

صاحب و مدیر مسئول
اشرف ادیب

باش محرر
محمد عاكف

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

عدد : ۳۶۸

۲۹ ذی القعدة ۱۳۳۶

پنجشنبه

۵ ایلول ۱۳۳۴

جلد ۱۵

خدا رضاسی ایچون ای مجاہدین کرام !
 نباتی کسمہ یکنر ، چونکہ ، سادہ سزده امید ؛
 دوزرہ کز ابدیاً سوزر کیدر توحید ،
 حریم حق یقیلوب صولتیلہ اوہامک .
 او اللہ طوتدیفکنزیر حیات اسلامک
 یکانہ عقدہ سیدر . یاد آفاق باصارسہ اگر ،
 اولور معالی دینک برآندہ زیر وزیر !
 ابدی سزده قالان اوج یوز الہی میلیون جان
 — کہ خستہ کوکسی بیقمقدہ شیمدین خلجان —
 قویوب طامارلری شیرازہ سز کتابہ دوزر ؛
 قالیر صحائفی یرلردہ راست کلن چیکر !
 منارہ لر سوکولور سینہ سندن آفاقک ؛
 فضاہ سولہ من ارتیق لسانی خلاقک !
 اون اوج ، اون اوج بوجوق عصرک نہ وارسہ قلبندہ
 حیات ماضیہ مزدن ، شو آن ایچون ، زندہ ؛
 بوغاردہ ہبئی بربر طوتوب طوتوب نسیان ،
 بوتون مفاخر من بر سراب اولور اوزمان !
 کوچر حظیرہ تاریخہ بیتی مولانک ؛
 چورور کیدر آفاق آلتندہ کوکسی قرآنک !
 بیلرسکز کہ ، ہمان ، یوز یوز الہی ییلدر ، بز
 نہ وارسہ اللہ وپروب متصل چکیلہدہ یز !
 عمرلرک ، یاووزک بز وفاسز اولادی ،
 حیانت ایلہمدک یادکار اجدادی .
 نہ یار جاندی او ، لکن بز اولمادق اوکا یار ؛
 سوکندہ پارچہ لانوب یوردیمز دیار دیار
 کوچولدی اویلہ کہ : یوقدر یاشاتمق امکانی ،
 دونوبدہ آرقیہ ناموسی ، دینی ، وجدانی !
 اوت ، بو حسلر ایچون بر منار اولور آنجیق ،
 قالیرسہ اللہ نہایت بش اون قاریش طوپراق !
 این ایچندہ وطن .. قیامیک شومظلومہ ،
 خدا رضاسی ایچون رجعت ایتیک ..

— قورقہ !

جہنم اولسہ کلن ، کوکسمزده سوندوروز ؛
 یویول کہ حق یولیدر ، دوتہہ ییلہ یز ، یوروز !
 دوشرمی تک طائی ، صاندک ، حریم ناموسک ؛
 مگر کہ حربہ کبرن صوک خیر شہید اولسون .
 شو قارشیمزده کی محشم قودورسہ ، چیلدیرسہ ؛
 دگزلر اردو ، بولو طلر دونانما باغدیرسہ ؛
 بو آلتزده کی بردن بوتون یانار طاعلر ،

طاشوبدہ قابلاہ آفاق بر قیزل صرصر ؛
 دکلہ جہہ مزک سینہ سندن ایمان بر ،
 سوینہ بز ، آجی بر ، غایہ عینی ، وجدان بر ؛
 دکلہ جنکہ قوشان چرکسک ، لاک ، تورکک ،
 حربلہ ، کرد ایلہ باقیدر اتحادی بوکون ؛
 دکلہ اورتہدہ برسینہ چاریپور ... ییلماز !
 جہان ییقیلہ امین اول بوجہہ صارصیلماز !
 ناصیل کہ یارمہدن آفاق پارہ پارہ دوشر ،
 خدائی بوغوق ایچون صالیران جنون بشر ؛
 ناصیل کہ نور حقیقتلہ چاریپشان اوہام
 اولور شرارہ غیرتہ عاقبت کنام ؛
 شوقارشیمزده کی محشرده اویلہ حشر اولہ جق .
 یاقیندہ قورتولہ جقدر بوجہہ ...

— قورتولہ جق ؟ ..

دیمک ییقیلماہ جق قبلہ کاه آمالم ..
 دیمک کہ اولیورز ..

ہایدی آرقاداش کیدہلم !

محمد عاکف

برلین : ۵ مارت ۲۳۱

صوک

اسرار قرآن

مقدمہ

قرآنک اسالیب و عباراتی

استاد حکیم شہخ محمد عبدہ مرحوم دیور [۱] : قرآن برعصرده
 نازل اولدی کہ ، روایات تاریخیہ نک ، متواتر خبرلرک تأیید ایتدیکی
 وجہلہ ، عربلر آردہ سندن فصاحت لسانیہ اوج بالا ترینہ واصل
 اولمش ؛ حدسز ، حسابسز پیشدیردیکی بلغانک بخش ایتدیکی رونق
 و شرفلہ اعصار متقدمہ نک کافہ سی اوزرندہ بر موقع ممتاز قازانمش ایدی .
 عرب سوزده خصمہ غلبہ ، ناطقہ لرینک تأثیر فسونکاری
 قارشیمسندہ قبلرک اک حساس نقطہ لرینہ ، وجدان و محاکمہ نک عبور
 انہیاد اولہ جق جہتی بولمق عقلک ، ذکا و فطنتک الہی بیک آثار
 تکاملندن اولدیفنی تقدیر ایدردی . بوندن ادولایی دہ ناطقہ و قدرت
 بیان خصوصسندہ کی نصیب فطریلرینی اثبات یولندہ الہ حرارتلی
 مناقشہ لرہ کیریشیرلر ، بو وادیدہ محاز اولدقلری قدرت و کمال ایلہ
 مفاخریہ جانلری فدا ایدرجہستہ بر تہالک کوسترلر ایدی .
 ینہ تواتر آنا بتدرکہ عرب ، رسالتاب صلی اللہ علیہ وسلم افندمزہ
 [۱] استاد مشارالہیک تألیفاندن رسالہ توسیدہ ۱۸۴۱ بجی صہبہ سنہ یانی .

مرتبه ایدی . . بویله اولمقله برابر اونک او ، فیاض قریحه سی ، سحرکار ناطقه سی معارضه صدده هیج بر شینه قرآنک دعوی اعجازینه قارش قویغه قدرتیاب اوله مادی . آرتق بر ایرانی ، بر روم ، بر هندلینک عربک عاجز قالدینی بر ایشی باشاره جق قدر بلاغت عربیه ده یوکسک بر اقتداره مالک اوله بیلمه لرینه عقل فصل امکان تصور ایده بیلیر ؟

رسالتاب صلی الله علیه وسلم افندمزله قومی آره سنده نشأت تربیه اعتباریه تمایل تام بولندینی ، حتی بر چوقلرینک اوقویوب یازدقلرندن دولای شخصی بر امتیازلری اولدینی حالده نظیر خصوصنده جمله سنک عاجز بر موقعه قالمی موضوع بحث اولان کلامک علی العاده بشردن صادر اوله کلام نوعندن اولیوب لسانندن صادر اولدینی ذاته عنایت مخصوصه الهیه اولدینک ال قطعی برهانیدر .

برده عربده کی قدرت بیان و بلاغتک ، وظیفه بلاغتک ایفاسنه قارش کوستردیکی مقاومتک درجه سی میدانده طوروب طورورکن قرآنک ادعای اعجازی قارشینده هپسنک محکوم عجز اولدقلرینی سویله مک ، بر قومک قوای عمومیه سیله چاریشمنی کوزینه کسیدیرمک ، تأیید منوییه مستند اولمادجه ، هیج بر عاقلک کاری دکلدیر .

غایت آجیق و صرف عربی بر لسان ایله نازل اولمش اولان قرآن حکیم اسلوب بیان اعتباریه عربک طانیدینی مسالک کلامیه دن هیج آبریلماش ، بتون معارضلرینه بوشرط داخلنده اعجاز باهرینه سرفروایتیدر مشدر . ایراد ایتدیکی امثال ایله ، نظیری تمتع حقیقت و مجازلره مقتضیات احواله مطابقلره بلاغتک غایه قصواسنه واصل اولمشدر . اطناب ، مساواة ، ایجاز ، کنایه ، تعریض ، تشبیه ، انواع اختصاص ، حصر و سائر کبی مقتضیات احوالک تشکیل ایتدیکی اسالیب کلامیه قرآنده مبدولاً موجوددر .

کتاب کریمک احتوا ایتدیکی بتون انواعله جدلر ، برهانلردن حددن افزون اولدینی کبی خصمی اقناع و الزام ایتک ، مکابره لری لال بر ارق ، اهل کتاب و مشرکیندن معاندلرک سلامت فکردن هر ویتلرینی یوزلرینه وورمق کبی تصرفات کونا کونی حیرتبخش براده ده در .

قرآن بوکی مقاصد کلامیه نک طرز اداسنده فادت عربیه رعایتی الدن بر اقامش ، صکره دن یتشمه علمای کلامک تعقیب ایشدکری اسالیب جداله اصلا یناشامشدر . هدف بیانی عوام و خواص بتون انسانلره احکام منزله یی صریح بر صورتده تلقین اولدینی ایچون ادای مقصد خصوصنده صراحت و وضوحی تعقید و ابهامه ترجیح ایتمشدر . مناظر اتنده اذهان مامنه نک احاطه ایده میجکی درجه اینجه و یوکسک ، ذکای خواصک التفات ایتیه جکی مرتبه ساده بر طرز التزام ایتیه رک ایکسی آره سنده بر مسالک طوتمشدر .

قرآن حکیمک طرز خطاینه کلنجه ، بویوله بر چوق شیلر

قارش قویغی ، دعوی نبوتی حکمسز بر ارق ، جانب الیهیدن خبر ویردیکی شیلرک واهی و بی اساس اولدینی اثبات ایده بیلمک ایچون مراجعت ایتدیکی بر چاره بر اقیور ، لندن کلن هر شی ، پایور ایدی . بونلر ایچنده علیه الصلاة والسلام افندمزله قارش معانده مجرد نخوت سلطنت سؤقیله قیام ایدن ملوک ، قوت و قدرتدن منبعث خودکاملق الجاسیله ابراز خصومه یتنه ن امرأ ، دعوت نبوت اجابتی عزت نفسلرینه منافی کورهن خطبا ، شعرا ، کتاب بولنیوردی . بر طرفدن رسالتاب صلی الله علیه وسلم افندمزله انقیدای نفسلرینه یدیره مه مکدن ، دیگر طرفدن آباء و اجداددن مثقل عقیده لرینک دوچار تنقید و تزییف اولدینی کورمکدن متولد بر غیظ ایله پرتهور بر حاله کلش اولان بو آدمیر علیه الصلاة والسلام افندمزله غایت حرارتلی مجادله لره کیریشیدیلر ؛ بتون قوتلریله اوزرینه یوکندیلر . رسالتنامه صلی الله علیه وسلم افندمز ایسه بو حالره هیج اهمیت و یرمه رک متبادیاً فکر لرینی تخطئه ایدیور ، عقلسز لقلرینی یوزلرینه ووریور ، صنملرینی تحقیر و تزییفدن کری طور میور ایدی . بو مختلف قوتلر قارشینده دعواسنی یوزومک ایچون استناد ایتدیکی یکانه هجت ایسه بتون هر بلره کتاب کریمک ال قیسه سوره لرندن برینک عینی سؤیلکی ، یاخود زمین مناقشه یه اوله اون سوره قویغی تکلیفدن عبارت ایدی .

عربک ، اکر امکانه قائل بولنیورسه ، ایستدیکی قدر علما ، فصحا ، بلغایی طویلا یوبده خصمک استناد ایتدیکی هجتی ابطاله ، کندینی ده الزامه تشبث ایتسه نه مانع واردی ؟ فقط هپات ، تواتراً ثابت اولورکه تحدی (میدان اوقومق) بر چوق زمان دوام ایتدیکی ، علیه الصلاة والسلام افندمزک صدای دعوت و ارشادینی بو غمق ایچون صولک درجه غیرت و تهالک کوستردیکی حالده ثمره مساعیلری ساحه مجادله ده عجز و نومیدی ایچنده کری دونمک اولدی ؛ کلام اللهک فروغ اعجازی قارشینده هر کلام رونق و لطافتی غائب ایتدی ؛ قرآنک حکم بلندی بتون احکامی پامال ایدی .

برامینک لسانندن بویله بر کتابک صدوری ال بیوک بر معجزه ، اونک صنع بشر قیلندن اولمایوب آفتاب علم ازلیدن صاچیلمش بر نور ، لسان پیغمبری واسطه سیله مقام ربوبیتدن صادر اولمش بر حکم اولدیننه ال قوی بر برهان تشکیل ایتزمی ؟

استاد حکیم ینه بویابک دیگر برنده مقام تعلیلده شوسوزلری بک کوزل سویله مشدر : اعجاز قرآن اورتیه بر امر واقع قویمشدر : قوای بشریه نک قرآنک مرتبه بلاغته ایریشه بیلمه سنه امکان اولماسی . « قوای بشریه ، دیوروز . چونکه قرآن ، عرب لسانی اوزره نازل اولدی ؛ بو کتاب مقدسک حال و شانی بتون عربلرجه عهد پیغمبریده معلوم اولمشدی . او عصرده ایسه بلاغتک رواج و اعتباری ، حیرتبخش ترقی و تعالیسی ، عربک ناطقه پردازلق خصوصنده کوستردیکی غیرت و رقابت ، دعوت سینه یه قارش اظهار عناد و استکبار ایضاح ایتدیکنز

اونك طرز خطابندن سودكاريه قارشى نه قدر لطيف عتابلرده بولنديقى آكلارسك . اوت ، عتاب ايدييور اما بر طرفندن ده ، قصورلرينى عفو ، معذرتلرينى قبول ايلور . حقوقلرينى حمايه ومدافعه لطفنده بولنيور ، اولاره امداد ، اسباب صلاح وسعادتلرينى تهييه ، مشكللرينى حل و تسويه ، اولاره قارشى اولان وعدلرينى ايضا ايدييور . خلاصه بر دوست كه دوستلغنى قازانق مختيارلغنه نائل اولانلره بشقه بر دوست آراتميور .

مترجمى : محمد شوكت
عبدالعزيز چاويش

امر بالمعروف ، نهى عن المنكر

برمدندن برى كرك سبيل الرشاد كى صرف برلسان دين و شريعتله ناطق اولان جرايد اسبوعيه ده ، كرك سائر يومى غزتهلرده امر بالمعروف ونهى عن المنكر دائر بر طاقم بيانات متواليه تصادف ايتكمده اولديغمدن طولاني بنده كزده بو خصوصده بر آرز ايضاحات ويرمك ايسترم .

(واتكن منكم امة يدعون الى الخير يا مرون بالمعروف وينهون عن المنكر واولئك هم المفلحون) فرمان الهيسيله امثالى آيات جليله نك احكام عاليه سنه بناء فرق ومذاهب اسلاميه نك جمله سى امر بالمعروف ونهى عن المنكر وجوبنده اتفاق ايتمشلردر . آنجق اهل سنه كوره بو وجوب فرض كفايه نوعندن اولوب بو فريضه بر فرد ويا بر جماعت طرفندن ايضا اولورسه ديكرلرندن ساقط اولور . چونكه آيت كريمه ده (ولتكن منكم امة) بيوريلوب (كونو كلنكم امرين بالمعروف) بيورلماشدر . (واولئك هم المفلحون) جمله سنه نظراً جناب حق فلاحى ده بوايمر بالفعل مباشر اولانلره تخصيص ايتمشدر .

(ليسو سواء من اهل الكتاب امة قائمة يتلون آيات الله آناء الليل وهم يسجدون يؤمنون بالله واليوم الآخر ويأمرون بالمعروف وينهون عن المنكر ويسارعون في الخيرات واولئك من الصالحين) آيتنده ده بيان اولنديقى اوزره جناب حق امر بالمعروف ونهى عن المنكر جمله لرينى ده اضافه ايتدكجه مجرد الله و يوم قيامته ايمان ايتكمكه مؤمنك صلاحه شهادت بيورماشدر .

(والمؤمنون والمؤمنات بعضهم اولياء بعض يا مرون بالمعروف وينهون عن المنكر وقيموا الصلوة) آيتنده دخى جناب حقك مؤمنلري امر بالمعروف ونهى عن المنكر ايله ثنا بيورمسي امر مذكورك نظر الهيده كى قدسيت وفضيلته دالدر .

فرق ومذاهب اسلاميه آره سنده بوبابده براختلاف وارايسه امر مذكورك كيفيت تطبيقه راجع اولوب ذات مسئله يه عائد دكلدر . سعد بن ابى وقاص ، اسامه بن زيد ، ابن عمر ، محمد بن مسلم وسائر كى اصحابدن بهضيلري ايله احمد بن حنبل وامثالى مثلالر قدامى اهل

يازمش ايسه ده ابن القيمك اتقائه نقل ايتمش اولدينى سوزلري بر حقيقه سزاوار تقدير بوليورز . ابن القيم ديبوركه : قرآنك طرز خطابى شويله بر تامل ايت ، بر پادشاه كوره جكسك كه ملك وجود بد قدرتمنده در . حمد لازمه يالكز ذات پا كنه ايديليز . زمام امور الله اولدينى ايچون هرايش اونك اراده وتديريله حصول بولور ، ينه اونك تقديري دائره سنده نتيجه پذير اولور . ملك اكونك هيچ بر كوشه سى كندينه كيزلى قالماز ؛ قوللرينك كيزلى ، آشكار هيچ بر حال وكارى نظر اطلاعندن قورتيله ماز . سلطنت طملك تدير وتديرينده يكتادر .

كورور وايشديز ؛ ويرير ، اسير كره ؛ نائل مكافات ايدر ، دوچار مجازات ايدر . مكرمدر ، مهنيدر ؛ او يارادير ، او بسيلر ؛ تقدير ايدنده ، حكم تقديرينى انفاذ ايلنده كنديد . امور كائناتك مدبر حقيقي ذات ذوالجلاليدر .

كوچك بيوك هرايش ساحه تجلى يه اونك عرش جلال وعظمتندن اينوب كاير ، بالنتيجه ينه اوبارگاه معلايه يوكسه لير . بر ذره حركت ايدرسه آنجق اونك اذنيه حركت ايدر ؛ بريپراق دوشرسه بهمه حال اونك معلوماتى نمونده دوشر . دوشون وكوركه او ، نصل ذاتك ثنا خوانى اوله يور ، كندى كندى نه بولده تجيل وتحميد ايدييور ؛ قوللرينه نصيحت ايلور ، وجوب فلاح وسعادتلري اولان بوللري كوسترييور ؛ اوللري بويوللري طومغه تشويق ، هلاكلرينى موجب اوله جق احوالدين تحذير ايدييور ؛ اسماء وصفات الهيه سنى او كره تهره قوللرينه كندى طانيتيور ؛ نعم والطفانى صايوب دو كورك اولنره كندى سودرييور ؛ نعمتلرينى اخطار ايتكمكه قوللرينك اتمام نعمته كسب استحقاق اسبابنه توسل ايتملرينى امر ، يا خود باعث انتقامى اوله جق احوالدين تحذير ، مقصدينى كوزه دييور . اطاعت ايدرلرله حاضر لادينى الطاف و عناياتى ، عصيان ايدرلرله حقلرنده ترتيب ايده چكى انواع عقوباتى شمدیدن سويلوب بيلديرييور . دوستلرينه ، دشمنلرينه قارشى ياديني معامليني وهرايكى زمره نك عاقبتلري نزمه منجر اولديغنى خبر وييريور . دوستلرينك ، يادقلري اك كوزل ايشلري حائر اولدقلري اك كزیده اوصافى ياد ايدره ك ستايشلرند بولنيور ؛ دشمنلرينى افعال سيئه و اوصاف رديئه لرينى تشهير ايدره ك يرييور ؛ حقايق تبيين ايچون مثلالر ايراد ايدييور ؛ متنوع دليللر ، برهانلر سرد ايدييور ؛ دشمنلرينك القاي شبه مقصديله ميدانه قويدقلري او هام ومغالطه كوزل كوزل جوابلر وييرييور ، صادق صدقنى تأييد ، كاذبك كذبى اعلام ايدييور ، حق سويليور ، طوغرى بولى كوسترييور . كندينه قارشى هر صورته فقر واحتياج موقعنده بولندقلري وبر لحظه طور استغنا طاقمنق امكان اولاديقنى ، عين زماندم كنديتك دكل انسانلره بتون موجوداته قارشى استغناى مطلق صاحبي اولديغنى سويليور . انسانلره او ، احسان ايتدكجه ذره قدر خير ، عدل وحكمت ايجاب ايلدكجه او نسبتده بر شر ترتب ايتمه چكى خبر وييريور .